

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

GOSPODARSKI KRIZI SE PRIDRUŽUJEJO ŠE POLITIČNE TEŽAVE

Tajnik republikanske stranke La Malfa napoveduje morebitni izstop iz večine

Pravi, da razmišljajo o tem, kako bi prešli v opozicijo - Pogovori med Rumorjem in predsednikom belgijske vlade Tindemansom

RIM, 12. — Tajnik republikanske stranke La Malfa daje na levo in desno intervjuje in izjave, v katerih že dlje časa nadaljuje s kampanjo proti sindikatizmu in delavskemu gibanju sploh, da je krivo za sedanjo inflacijo in gospodarske težave, češ da delavci zahtevajo vedno več in vedno manj delajo. Sedaj pa je dal intervju genovskemu dnevniku »Secolo XIX«, v katerem pravi, da sta stranka in on osebno nagajena k temu, da bi prešli v opozicijo, češ da se je že naveličal imeti vedno prav, kar pa ne spreminja položaja.

La Malfa se pritožuje, da je njegova stranka v izredno neugodnem položaju, ker se ne more odrediti do jasne izjave stališča in miselnosti do najvažnejših državnih vprašanj, obenem pa jo obremenjuje zaskrbljenost, da bi ne povzročila vlade krize. Pri tem ugotavlja, da za sedaj ne more še reči, ali bodo izstopili iz vlade večine ali ne, ker morajo o tem sklepati v naslednjem vodstvu stranke in na zasledovanju vsedržavnega sveta. Zvedelo se je, da so sklicali sejo o prednjega vodstva PRI za prihodnji ponedeljek.

V intervjuju republikanski tajnik pravi, da bi morebitna odobritev zahtev sindikatov o pomenitvi točke draginske doklade pomenila pravo katastrofo za italijansko gospodarstvo. V tej zvezi dodaja, da republikanska stranka ne bi mogla biti več sodelovna v vladi večini, ki bi potrdila zahtevo. La Malfa zaključuje z ugotovitvijo, da je leva sredina kot politična koalicija dejansko popolnoma propadla. Na žalost pa — pravi — ni druge alternative.

Predsednik vlade Rumor je imel danes pogovore s predsednikom belgijske vlade Tindemansom, ki je prišel sinoči na uradni obisk v Rim. Skupno z njim je prišel tudi belgijski zunanji minister, ki se je danes pogovarjal z Morom. Belgijška delegacija se je nočjo vrnila v Bruselj. Predsednika belgijske vlade in zunanjega ministra je pred odhodom sprejel predsednik republike Leone.

Na današnjih dopoldanskih in popoldanskih pogovorih med italijanskimi in belgijskimi delegacijami so razpravljali o krepitvi delovanja evropske gospodarske skupnosti in odnosih med državami EGS, o mednarodnem gospodarskem in denarnem položaju ter o srečanju, ki ga bo priredil v soboto v Parizu francoski predsednik Giscard d'Estaing med predsedniki vlad evropske deveterice.

Med pogovori je belgijski predsednik vlade podprl zamisel o pobudi za razpis velikega posojila gospodarske skupnosti, ki naj bi ga dobili predvsem pri državah proizvajalcih nafte. To posojilo bi izkoristili za denarno pomoč članicam evropske skupnosti, ki so trenutno v največjih težavah zaradi podražitve nafte in visokega primanjkljaja plačilne bilance.

Na plenarnem zasedanju so obirno razpravljali tudi o zunanji politiki, ki zlasti pa še o krizi na Sredozemlju, ki se nanaša na položaj na Blaznem vzhodu in na Cipru. Med drugim so govorili o konferenci o evropski varnosti in sodelovanju. Italijanska delegacija je pri tem poudarila, da je prišel čas, da se na pravi obratnici te konference, ki se že toliko časa vleče. Med proučitvijo zunanje politične položaja sta delegaciji ugotovili, da največjo skrb vzbuja ciprska kriza.

Ministrstvo za industrijo o razpoložljivosti plinskega olja za ogrevanje

RIM, 12. — Ministrstvo za industrijo in trgovino je ob zaključku srečanja z zastopniki petrolejskih industrij in italijanskega združenja trgovinskih zbornic, objavilo sporočilo, v katerem zagotavlja, da plinskega olja za ogrevanje ne bo manjkalo in da se njegova cena ne bo spremenila, če ne bodo na stopile spremembe na mednarodnem tržišču.

Kar zadeva razpoložljivost petrolejskih proizvodov na tržišču, so na seji petrolejskega združenja in javnih pretežitelj družb ter ugotovili, da ne bo težav vsaj do decembra in da ne bo količina plinskega olja na razpolago enaka tisti, ki je bila na razpolago lani v istem obdobju.

Colombo v Parizu o denarnih težavah držav EGS

RIM, 12. — Zakladni minister Colombo se je danes vrnil iz Pariza, kjer je imel pogovore s francoskim finančnim ministrom. Colomba je spremljal guverner »Banca d'Italia« Carlo.

Pred odhodom iz Pariza je imel tiskovno konferenco, na kateri je pojasnil, da sta s francoskim kolegom govorila o ustanovitvi »dolgovrednega denarja« valut članic evropske gospodarske skupnosti, da se odpravi sedanji položaj, ki ne

vorom, ki jih je imel v Parizu, velik pomen, ker ima sedaj Francija občasno predsedstvo gospodarske skupnosti in je Pariz postal središče pobud za razvoj odnosov v EGS. Na konferenci je italijanski zakladni minister ugotovil, da imata Francija in Italija precej skupnih koristi in da sta zelo prizadevi za odpravo inflacije in drugih škodljivih konjunkturalnih pojavov. Priznal je, da je Italija na slabšem položaju, ker je odstotek njene inflacije višji in ima visok primanjkljaj plačilne bilance ter visoke izdatke za javno upravo. Francija pa ima pribitek v državnem proračunu in s tem lahko krije del primanjkljaja za uvoz nafte. Pristavil pa je, da so v Parizu prišli do skupnih stališč v zvezi z reševanjem gospodarske in denarne krize.

RIM, 12. — Podtajnik za zunanjo trgovino Giulio Orlando bo na povabilo preds. sovjetske zbornice za trgovino in industrijo odprl »Dan Italije« na mednarodnem kemijemskem velesejmu v Moskvi. Na tem velesejmu je Italija na drugem mestu po številu razstavljenih proizvodov.

Sindikalne organizacije proti morebitni omejitvi nedeljskega prometa

RIM, 12. — Enotna federacija uslužbenec pri turističnih, trgovinskih in prevoznih podjetjih CGIL, CISL in UIL je izrazila svoje odločno nasprotovanje morebitni ponovni omejitvi nedeljskega prometa. Po mnenju sindikalne organizacije bi taka vladna pobuda imela hude posledice na zaposlenost v turističnih in trgovinskih podjetjih ter na proizvajalno dejavnost podjetij na tem področju. Sindikalna federacija je zato zahtevala od ministra za industrijo in trgovino De Mite naj ukrepa, da bi prišlo do resničnega varčevanja.

NAPAD »NEZNANEGA« KAPITALA NA MONTEDISON

V letu dni je bilo pokupljenih 100 milijonov delnic italijanskega petrokemijskega velikana

Predstavniki vodstva Montedisona je izjavil, da je skoraj gotovo, da gre za italijanski kapital, ki je prišel iz Švice in Liechtensteina - Interpelaciji KPI in PSI vladi

RIM, 12. — Montedison, italijanski kemijski velikan, kraljestvo Fanfanijevega prijatelja Cefisa, ki je v zadnjem letu kupila tudi nekatere velike italijanske dnevnike, je danes v ospredju zanimanja političnih, gospodarskih in finančnih krogov. Včeraj se je nenadoma razširila vest, da so nekatere še neznane skupine pokupile v zadnjih mesecih ogromno število delnic Montedisona s kapitalom, ki prihaja iz švicarskih in liechtensteinskih bank, kapital ki ni pod nadzorstvom tako imenovanega »sindikata«.

Po teh vesteh naj bi še neznani lastniki kupili 100 milijonov delnic od skupnih 750 milijonov, za povprečno vrednost 90 milijard lir. Samo potem se bodo lahko ocenile posledice. Obenem je povedal, da Luigi Craici, ki je priredil tiskovno konferenco v imenu pooblaščenega upravitelja Corsija. Časnikarji so ga

so se začeli že spomniti leta 1973. Po mnenju predstavnika Montedisona je to pobuda italijanskih finančnikov, ki so izkoristili ugodnosti zakona 216 in vložili svoje kapitele, ki jih imajo v Švici in Liechtensteinu.

Današnji italijanski časniki so pisali, da stoji za to pobudo znamenita petrokemijska družba SIR, ki jo vodi petrolejski magnat Rovelli. Ta družba je danes te vesti uradno zanikala in pravi, da so izmišljene in brez vsakršne osnove. Še posebno družba zanika, da bi bil in. Rovelli na katerikoli način, posredno ali neposredno, zapleten v nakup delnic Montedisona z denarjem preko tujih denarnih zavodov.

Komunistična poslanca Peggio in Barca sta poslala predsedniku vlade in ministrom za državne zadeve in gospodarsko načrtovanje interpelacijo, v kateri želita vedeti, ali vlada kaj ve o glasovih, da je neka zasebna italijanska skupina kupila velik število delnic Montedisona za približno 15 do 20 odst. vloženega kapitala družbe. Komunistična poslanca vprašujeta, ali se vlada zana, kdo stoji za tem. Če je to družba SIR, ki je do sedaj delovala predvsem na osnovi ogromnih ugodnostnih javnih kreditov in izkoristila prispevke za razvoj Juga, ali pa če se za to skupino skrivajo drugi ljudje, ki delujejo sporazumno z nekatereimi notranjimi denarnimi silami Montedisona. Komunistična poslanca izraža zaskrbljenost za nevarnost, da bi to ogromna družba prešla pod popolno nadzorstvo zasebnega kapitala in zahtevata zato od vlade prijemne ukrepe.

Podobno interpelacijo je poslal predsedniku vlade socialistični poslanec Guadalupe, v kateri sprašuje, ali so bile vlada oziroma ostale pristojne državne denarne ustanove obveščene o nakupu delnic Montedisona. Guadalupe sprašuje, kako je mogoče, da so bile v sedanjem obdobju strogih kreditnih omejitev dovoljene tako velike denarne transakcije. Obenem vprašuje, kaj se je zgodilo, ko je predstavniki družbe objavili domačinom, da bo pokrovitelj svetovnega smučarskega prvenstva leta 1978, če bo Kranjska gora prevzela organizacijo.

Jesenjani, ki so pred zgradbo občinske skupščine pred zvočnikov poslušali govor predsednika Tita, so se pristrženo poslovlili od svojega gosta. Navdušeno so ga pozdravljali tudi prebivalci po vaseh, kjer so bili prijetni kosilo. Ob tej priložnosti je predsednik Tita obljubil domačinom, da bo pokrovitelj svetovnega smučarskega prvenstva leta 1978, če bo Kranjska gora prevzela organizacijo.

Predsednika Tita so predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij občine in jeseniške železarnice, ne prej seznanili z gospodarskimi, samoupravnimi in političnimi razmerami in prizadevanji vseh delovnih ljudi in občanov te občine, za nadaljnji razvoj. Predsednik Tita je nato v svojem govoru posebno pozornost namenil življenjski ravni delavcev in pri tem poudaril, da morajo zanj skrbeti vsi in ne samo vlade, kot nekateri mislijo. Podrobneje je govoril tudi o gibanju cen, zlasti pa o boju proti inflaciji in za večjo storilnost.

Ko je govoril o zunanje političnih vprašanjih, je predsednik Tita med drugim opozoril, da položaj na Blaznem vzhodu ostaja še naprej zaostren. Zaradi nadaljevanja izraelske agresivne politike in neizpolnjevanja resolucije varnostnega sveta iz leta 1967 o rešitvi bližnjevzhodnega zapleta lahko ponovno izbruhne vojna v tem delu sveta.

V spiskih obtožbejo superprijateljskega pravka Almiranteja, vra-

PADEC ENE ZADNJIH ABSOLUTISTIČNIH MONARHIJ NA SVETU

Vojaški državni udar v Etiopiji Oborožene sile odstavile cesarja

Razpuščen parlament - Novi kralj bo 57-letni Asfa Vosen, Selasiejev sin, ki pa bo zgolj reprezentativna figura - Etiopija bo ostala strogo neuvrščena država - Agrarna reforma v ospredju prizadevanj nove vojaške uprave

ADIS ABEBA, 12. — Huda politična kriza, ki je pretrgala Etiopijo že nekaj let, je danes dosegla svoj vrhunec, ko je vojska odstavila dosedanjega cesarja Haileja Selasieja, ki je vladal nepretrgoma že 42 let kot eden zadnjih absolutističnih vladarjev na svetu. V sporočilu, ki ga je objavila vojska, je rečeno, da bo od danes prevzela oblast v državi vojaška uprava. V sporočilu je tudi rečeno, da so ustavo trenutno ukinili in zaprli oba doma parlamenta. V domovino bodo poklicali prestolonaslednika princa Asfa Vosena, ki je trenutno v Švici na zdravljenju in ki bo postal kralj ustavne monarhije. Asfa Vosen je sin komaj odstavljene Selasieja, bo pa zgolj reprezentativna figura.

Etiopska kriza je stopila v zaključno fazo danes navsezgodaj, ko so oklopni oddelki etiopske vojske obkolili cesarjevo palačo, medtem ko so druge oklopne sile zasedle vrsto strateskih točk v Adisu Abebi. Vojaški udar je potekel izredno mirno, ni bilo neredov. Cesar Haile Selasie in ostali člani cesarjeve družine so v priporu v cesarjevi palači.

Vest o odstavitvi cesarja Haileja

Selasieja ni nikakor prišla nepričakovano. Etiopska vojska je postopoma prevzemala oblast že od februarja letos, cesar pa je imel vedno manj oblasti v rokah. V zadnjih dneh so cesarja posebno obtožili korupcije in slabe administracije. Kampanja proti korupciji na vseh ravneh je trajala več mesecev. Koordinacijski odbor oboroženih sil, ki je postopoma odzval Haileju Selasieju oblast, ga je prejšnji teden tudi obtožil, da se je polastil državnega denarja. Najhujša obtožba, ki je letela na odstavljene cesarja je, da je poslal v tujino več sto ton zlata, ki ga kopajo v južni Etiopiji. Koordinacijski odbor je tudi obtožil cesarja, da je položil v tujih bankah več milijonov etiopskih talerjev. Obenem naj bi se prilastil več milijonov talerjev, ki izhajajo iz dohodkov pivovarne, ki je bila last cesarjeve družine, sedaj pa so jo podržavili.

Etiopska vojska se je že od leta 1962 borila proti separatističnemu gibanju v Eritreji, medtem ko je cesar nadaljeval s svojo prestižno zunanjo politiko, ki je dosegla svoj vrhunec, ko so Adis Abebo izbrali kot politično glavno mesto Afrike, sedež organizacije afriške enotnosti. Notranji položaj se je začel zapletati leta 1973 zaradi hude energetske krize ter lakote, ki je prizadela severne predelne države. Letos je v Etiopiji bila že vrsta neredov, ki so se začeli 22. februarja, ko je bilo 40 mrtvih v stavkah zaradi naraščanja cen. Samo nekaj dni kasneje pride do upora divizije v Asmari, ki so se ji pridružili padalci, mornarica in letalstvo. Upor se je razširil tudi na Adis Abebo, cesar pa je imenoval za ministrskega predsednika Makonnen. Vojska zasede glavne strateške točke države. Upor se ne udeležijo kasneje vojska aretirala 24 bivših ministrov in druge osebnosti.

Koordinacijski odbor etiopske vojske je nakazal, katere bodo smerice, ki jih bo Etiopija zasledovala v zunanji politiki. Vojska potrjuje, da bo Etiopija še vedno ostala strogo neuvrščena, da bo ostala članica organizacije združenih narodov in organizacije afriške enotnosti. Splošvala bo vse mednarodne obveznosti na osnovi enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja. Treba je še dodati, da se je vojska obvezala, da bo nudila čim večjo pomoč afriškim ljudstvom, ki so še pod kolonialnim jarmom, da bi dosegli neodvisnost. Etiopija bo čez hraniti tiste in prijateljske odnose z vsemi afriškimi državami, se zlasti z Egiptom in Sudanom ter s sosednjima Somalijo in Kenijo.

Kar zadeva notranjo politiko bo nova etiopska uprava spoštovala enakopravnost vseh Etiopcev, delavcev, kmetov, funkcionarjev in drugih, v prvi vrsti prizadevanj nove uprave bo agrarna reforma, katere poglavitni namen je pospešiti poljedelsko proizvodnjo.

Za predsednika vlade, obrambnega ministra in načelnika glavnega štaba etiopskih oboroženih sil je bil imenovan general Aman Andom, dosedanji vodja vojaškega koordinacijskega odbora. V zadnji etiopski vladi je bil general Andom minister za obrambo. Radio Adis Abeba je tudi sporočil, da je bil nekdanji ministrijski predsednik Michael Imru imenovan za ministra za informacije, njegov namestnik Zaude Gebre Selasie pa bo ostal zunanji minister. Druge člane vojaške vlade bodo imenovali v bližnji bodočnosti.

ZATON CESARJA

Danes cesar Etiopije in nikdar več. Zgodilo se je tisto, kar je v Etiopiji že pred časom dobilo svoj neizprosni zakonit tok. Srednjeveški feudalizem, ki ga je stari cesar posebej bal in tudi z vladnim ohranjanjem v notranji absolutni ohranjal, se je pod neizprosni zakoni napredka začel rušiti in pokopal pod seboj tudi cesarja Haileja Selasieja. Vse njegove neizprosne zahteve zlasti na dveh področjih, v odporu proti tuji fashi-

stični okupaciji njegove dežele in v usmeritvi Etiopije k neuvrščenosti o povojnem času, niso mogle zaustaviti odločitve mladih, ki napredujo in družbeni preobrazbi stremijo, ki so našle svoje osrednje oporišče v armadi.

Povojni notranji razvoj Etiopije je vse bolj kazal vidna nasprotja obstoječega sistema vladavine, ki je niti vse označbe prežvečnega, negibnega in neustreznega feudalnega reda z vse močnejšimi težnjami prebujenih množic po napredku, po spremembah, po novih oblikah vladavine. Veliko vlogo je pri sedanjem preobraževanju dežele imela kaptadna čednje bolj občutna razlika med privilegiranimi fevdalnimi sloji okrog cesarja in brezpravnimi množicami. Nepopolna lakota, ki je zajela velik del dežele sprico dolgotrajne suše, je odprla vso nemoč in nesposobnost režima in tiste- ga, ki ga je posebej bal, da bi karkoli ukrenil za odpravo težave položaja sto in stotisočev. V tem ko so številni državljani umirali od lakote, ali se selili iz krajev opustošenih od suše, je fevdalni vrh s cesarjem vedel, da ni nobene sile, ki ga ne bi premagala.

V takih razmerah, ki so dajale podoben negibne, zamočvirjene mlakuže, ko je sistem trohnel v svojem srčnem, se je pokazala vojska kot edina organizirana in sposobna politična sila, ki se sprejela naloženo nalogo uresničiti globoke družbene spremembe in v prvi vrsti zatreti tisto, kar je bogatelo na račun ljudske bede. Cesar Haile Selasie je tako postal žrtev sistema, ki ga sam ni znal, niti hotel, spreminiti in odpraviti. Zato pa je vojska opravila oboje. Lotila se je spodbujanja korenin feudalizma in odpravljanja njegovega nasilja. Zato je cesar moral s poči.

Dogodki v Etiopiji imajo zgodovinski, prelomni pomen za nadaljnji razvoj te dežele. Vsekakor pa z odstavitvijo cesarja niso rešena vsa številna gospodarska in družbena vprašanja. Etiopija si bo morala izboljšati pot v napredek še v številnih notranjih krčih. Toda procesa, ki se je začel, ne bo mogla zaustaviti nobena sila. Etiopija je na tem, da st skroji novo podobo, posodobljeno in predvsem bolj pravično ter časi in potrebam ljudskih množic ustrezno.

DRAGO KOSMRLJ

Predsednik belgijske vlade Tindemans je včeraj zaključil svoj enodnevni uradni obisk v Italiji. Imel je pogovore z Rumorjem. Pred povratkom v Bruselj je Tindemans in belgijskega ministra, ki ga je spremljal, sprejel predsednik republike Leone.

Družba Montedison je ponovno v ospredju pozornosti političnih, gospodarskih in finančnih krogov. Do sedaj neznane osebe so pokupile 100 milijonov delnic družbe, kar znaša od 15 do 20 odst. vsega kapitala. Ta poteza je zelo značilna in odkriva načrte zasebnega kapitala, da bi se polastil Montedisona, velika italijanske kemijske industrije, ki ima danes že večji obratov kot Fiat. To potrjuje tudi dejstvo, da so bile delnice kupljene preko nekaterih finančnih družb iz Švice in Liechtensteina, s čimer se ti »neznani lastniki« lahko o koristijo ugodnosti naložb tujega kapitala v Italiji, čeprav se zdi, da gre za denar italijanskih finančnikov, kot to trdi tudi predstavnik Montedisona. Komunistični in socialistični poslanci so vprašali vlado, naj pojasni, kaj je to zadevo, delavske organizacije Montedisona pa pozivajo vse uslužbence družbe in italijanske delavce, naj stopijo v boj za ohranitev javnega značaja Montedisona.

Vojska je prisilila etiopskega cesarja Haileja Selasieja, enega zadnjih absolutističnih in fevdalnih vladarjev na svetu, da odstopi. Za novega kralja so imenovali njegovega sina Asfa Vosena, ki pa bo zgolj reprezentativna figura v ustavni monarhiji. V sporočilu, ki ga je vojska objavila po državnem udaru, je rečeno, da bo Etiopija še v naprej ostala neuvrščena država in da bo spoštovala vse dosedanje mednarodne obveznosti.

Formalizirana preiskava o atentatu na »Italicus«

BOLOGNA, 12. — Bolonjsko državno pravdnstvo je izročilo preiskovalnemu sodniku spise o kazenskem postopku v zvezi z zločinskim atentatom na potniški vlak Rim - Brenner, pri katerem je bilo dvajset smrtnih žrtev. Preiskava se bo tako nadaljevala s formalnim postopkom. Vsi zapisniki o dosedajšnjih preiskavi so sedaj v rokah preiskovalnega sodnika Savoja, čez nekaj dni pa jih bo slednji izročil vodji preiskovalnega urada Velli, ki je še na dopustu.

V spiskih obtožbejo superprijateljskega pravka Almiranteja, vra-

da demantira svoje izjave in da po vse resnico, se pravi, da je razstrelivo, ki ga je videl bilo pri nekaterih vidnih desničarskih predstavnikih.

Bolonjske fašiste, ki so jih aretirali neposredno po atentatu na vlak, se pravi Rodolfo Polija, Itala Bona, Emanueleja Bartolija in Maurizia Barbierija (ki ga policija še vedno išče), obtožujejo poskusa obnove razpuščene fašistične stranke. Za Gaetana Casalia, ki so ga prvotno aretirali skupaj z Bonom in Bartoliescu Sgroju, ki so na pobudo odvetnika Basileja poročal o domnevi, da je bil eden izmed fašističnih sodelavcev pri atentatu na vlak,

stitev zaradi pomanjkanja dokazov. Prav tako so zahtevali opravičitev za Dr. Davida Aja, ki ga je Sgro prvotno obtožil, da je imel večjo količino razstreliva in da je skušal organizirati atentat na rimsko postajo Tiburtina. Bona tudi obtožujejo apologete fašizma, ker je napisal letak, v katerem si organizacija »Ordine nero« lasti očetovstvo nad atentatom. Obtožba pokola, atentata na varnost države, večkratnega umora in železniške nesreče pa zadeva »neznane osebe«, se pravi, da preiskovalcem ni uspelo ugotoviti, kdo je bil materialni krivec atentata.

OD VČERAJ ZJUTRAJ PROMET PO NOVEM PRIKLJUČKU

Skoro 3 leta po začetku del odprli avtocestno vozlišče pri Sosljanu

Tri vozlišča bodo povezovala obalno cesto in sosednje vasi
z avtocesto Trst-Benetke - Dela so stala nad milijardo lir

Včeraj, malo pred 10. uro zjutraj, so uslužbenci cestnega podjetja Anas odprli za promet novo križišče ali bolje vozlišče pri Sosljanu. Odslej bo torej promet z avtoceste proti Trstu in v nasprotni smeri potekal po dvopasovni avtocesti povezovali od ovinka na obalni cesti do avtoceste v bližini velike benčinske črpalke. Na tak način se bo promet izognil križišču sredi Sosljana, kjer so zlasti poleti nastajali veliki zastoji.

Po stari cesti do odslej potekal samo promet v smeri Tržača in naprej proti Benetkam po normalni cesti. Vse drug promet pa se bo odvil po novi trasi na avtocesto, ki predvideva tri glavne priključke in sicer z avtoceste na obalno cesto, z avtoceste v Sosljan, Nabrežno

in Vižovlje ter s trbiške ceste »202« v omenjene tri vasi. Dosedanje priključke med avtocesto in obalno cesto ter tremi vami pa bodo opustili. V prihodnjih letih bodo zgradili na tem področju še nekaj manj pomembnih priključkov, tako da bodo dolge kolone in mučno čakanje neprijeten spomin.

Za vsa ta dela je Anas potrošil več kot eno milijardo lir in skoro tri leta časa. Priključke so dokončali že pred meseci in so bili dolgo časa zaprti, preden so jih včeraj odprli za promet, ker še niso narisali na cestiščih vseh potrebnih znakov, kar je res škoda, saj se je moral turistični promet še eno poletje odvijati po stari cesti. Na letošnje leto ni bilo kot v preteklih letih na področju sosljanskega kri-

žišča hujših prometnih nesreč. Z odprtem novih priključkov pa je povsem odrezan od prometa del stare ceste, tako imenovani panoramski ovinek nad Sosljanskim zalivom, s katerega je krasen pogled na lagune. Na tem delu ceste bi lahko z majhnim stroškom uredili parkirišče, na katerem bi se prav gotovo ustavljal marsikateri tuj in domači turist.

Pri Sv. Jakobu in na Pončani

Negotovanje zaradi načrta o supercesti

V sredo popoldan je tržaški podžupan spregel na razgovor v občinski palači predsednika rajonske konference za Sv. Jakob in Pončano Vasotto in predstavnike odbora in prebivalcev istega rajona. Ti so županu izrekli zaskrbljenost in negotovanje zaradi načrta za supercesto, ki ga nameravajo izvesti inženirjiema Tocchetti in Malaspini, da bi začela z načrtovanjem del.

Podžupan Giuricini je zagotovil, da bo skušal čimveč doseči, da bi se vprašanje rešilo na najboljši način za prebivalstvo omenjenega področja.

Natečaj za 113 mest delavca pri upravi PT

V Uradnem listu št. 225 z dne 29. avgusta 1974 je objavljen razpis natečaja za zasedbo 113 mest nekvalificiranega delavca tretje kategorije v staležu osebja Neodvisne uprave za pošto in telekomunikacije. Poštna uprava bo sprejela v službo zidarje, plekarje, mizarje in elektrifikarje. Ustrezne prošnje je treba poslati priporočeno (Racc. A. R.), najkasneje do 28. septembra, na ministrstvo ali na pokrajinske ravnanstve za pošto in telekomunikacije. Zahteva se potrdilo o opravljenem osnovni šoli in letu 18-35 let. Prošnje se lahko priložijo morebitne prednostne listine.

● Občinska uprava opozarja vse tiste, ki se pri delu poslužujejo utei, tehnicne ali merskih naprav in ki se niso na uradnem seznamu uporabnikov utei in merskih naprav za brenij 1973-74, da morajo to sporočiti najkasneje 10 dni po začetku svojega dela. Isto opozorilo velja tudi za tiste, ki prenehajo z delom, pri katerem so uporabljali utei ali merske naprave. To namreč zahteva enotno besedilo zakona o meritvah in kršiteli se po zakonu kaznujejo.

Na prošnji, ki mora biti napisana na navadnem papirju, je treba omeniti anagrafske podatke (posamezniki) ali pa razlog uporabe (podjetja), vrsto poslovanja in naslov kraja, kjer pač posameznik oziroma podjetje uporablja merske naprave. Sporočilo je treba oddati na tržaško občino: Oddelek V/1 - Sekcija za merjenja: Trg Unità 4, I. nadstropje, soba 32.

● Prihodni teden (od ponedeljka, 16. t.m., do sote, 21. t.m.) bo v Lignanu temeljni tečaj za vse tiste, ki poučujejo v osnovnih, nižjih in višjih srednjih šolah, ki ga pripravila družino gibanje za vzgojo Furlanije Julijske krajine. Predvidena so predavanja o vzgojnih izkušnjah in o vprašanjih socialnega urejanja šole. Zainteresirani se lahko oborože na Gignito Donini pri pokrajinskem inštitutu za zgodovino odpravnosti v Furlaniji - Julijski krajini na Verdierjevi trgu 1 (tel. 37-669).

● Jutri, v soboto, bosta igrali na Borznom trgu (pred Tergesteom) godbi na pihala občinskih rektorijev »Toti« in »Gentili«. Na sporedu so koncerte in druge skladbe. Začetek bo ob 19.30.

GORIŠKI DNEVNIK

ODPRAVLJENA KRIZA V OBČINI GORICA

KD-PSDI: NADALJEVATI POLITIKO LEVE SREDINE IZ 1970. LETA

Stranki se obvezujeta ustanoviti rajonske svete in manjšinsko konzulto za Slovence

S podpisom političnega sporazuma med kršćansko demokracijo in socialdemokratsko stranko se je zaključila 40 dni trajajoča kriza leve sredine, ki je nastala z izstopom predstavnika PSI ter se poprejšnjim izstopom predstavnika SDZ. Kakor se je izvedelo, je izpraznjen odbor stranke za zdravstvo, ki ga je do ostavke vodil dr. Tomassich (PSI), prevzel socialdemokrat Zucali, nekdanji poslanec, večkratni občinski odbornik, dolgoletni občinski svetovalec v Gorici, tajnik pokrajinskega odbora PSDI in predsednik konzorcija industrijske cone v Gorici. Odbornostvo za osebe, ki ga je vodil Damijan Pavlin, bo pripadalo KD, verjetno njenemu svetovalcu iz Ločnika. O rešitvi politične krize, kakor si jo zamišljata KD in PSDI, z verjetno znanjem podpora edinega republikanskega svetovalca, govori tudi zadnje tiskovno sporočilo občinske uprave.

V besedilu sporazuma se stranki obvezujeta nadaljevati politiko leve sredine in izvajati programske obveznosti podpisane leta 1970. Upoštevajoč novo upravno in finančno situacijo v občini Gorica nameravata občinski svet postaviti pred jasne izbire in ga seznaniti s težavami pri izgradnji infrastrukture, ki naj opredeljuje vlogo Gorice. Dvostanska koalicijska KD - PSDI se obvezuje voditi strogo upravno politiko, ki naj se usrešni že v tem letu predloženemu proračunu za leto 1975. V tem proračunu bodo javne stroške usmerili predvsem v družbeni sektor. Preurediti nameravajo občinske urade, ter doseči večjo storilnost v nekaterih službah, zlasti na področju javnih del. KD - PSDI se v sporazumu obvezujeta, da bosta nadaljevala z izgradnjo mejnih objektov, in se bosta trudila, da dosežeta odprtje mejnega prehoda. Takoj bodo ustanovili konzorcij za avtoport ter poskrbeli za njegovo upravo. V položaju zamrznitve kreditov in naraščanja stroškov se občinska uprava obvezuje dograditi objekte družbenega pomena, ki so jih že načrtovali. Nadaljevala bo urbanistično politiko, ki je zajeta v splošnem regulacijskem načrtu, ter bo naročila izdelavo podrobnih zazidalnih načrtov.

Od dežele bo zahtevala finančno pomoč za šolske gradnje ter bo v ta namen potrosila 800 milijonov lir, ki jih občinska uprava ne namerava izdati za gradnjo občinskega gledališča. Občina bo dala UGG na voljo zemljišče na Majni.

Obvestilo občinskega zdravstvenega urada

Goriška občina obvešča, da bodo od 23. septembra do 5. oktobra od 9. do 10. ure na občinskem zdravstvenem uradu, Ulica Mazzini 7, cepili otroke proti črnim kozam in danciji. V poštev pridejo otroci, ki so se rodili med 1. januarjem in 30. junijem 1973. Cepila pa bodo tudi otroke, ki so se rodili pred zgoraj omenjenim datumom v primeru, da niso še bili cepljeni.

Samo proti črnim kozam bodo povno cepili otroke, ki so se rodili med 1. januarjem in 30. junijem 1966. Zupanstvo nadalje obvešča vse starše, da ne bodo sprejeli v otroških vrtcih in osnovnih šolah otrok, ki ne bodo imeli potrčila o cepitvi.

Danes v N. Gorici premiera: »Hlapec Jernej in njegova pravica«

Primorsko dramsko gledališče v Novi Gorici pričenja svojo novo sezono s premiero Cankarjevega »Hlapca Jerneja in njegove pravice«, ki je na sporedu danes, v petek ob 20.15 v dvorani PDG v Solkanu. V delu, ki ga je režiral J. Babič, bodo nastopali igralci domačega gledališke hiše. Pred premiero bo imel Jože Babič tiskovno konferenco, na kateri bo javnost seznanil z nadaljnjim delovanjem novogoriškega gledališča in njegovega kolektiva. Tiskovna konferenca bo ob 18.30 v hotelu Sabotin.

V NOČI MED SREDO IN ČETRTEM

Triindvajsetletni fant iz Števerjana izgubil življenje v prometni nesreči pri Moraru

Vozil se je v prijateljevem avtomobilu porsche carrera

V noči med sredo in četrtkom, okoli 2.30, se je v Koprivnem, cesti, ki iz Morara pelje proti Gori, pripetila zelo huda prometna nesreča, pri kateri je izgubil življenje mlad delavec iz Števerjana, dva osebi pa sta se laže ranili. Žrtve nesreče je 23-letni Marko Pertot, ki je takoj po nesreči izdihnil zaradi prebitja lobanje. Druga dva potnika pa sta 25-letni trgovačinja Braidotti iz Koprivnega, Ulica Cavour 2 in 20-letna uradnica Graziella Sciozziero iz Gorice, Ulica Gelsi 15. Oba se bosta v goriški bolnišnici zdravila nekaj dni, prvi zaradi odrgnin po telesu, druga zaradi lažjega možganskega pretresa.

Približno ob 2.30 je Braidotti šofiral svoj porsche carrera G0 84hp, v katerem sta bila tudi Sciozziero in Pertot, iz Morara proti Gorici.

Na ovinku, pred restavracijo »Al Mulino«, je verjetno zaradi prevelike hitrosti, izgubil nadzor nad vozilom in zapeljal na levo stran ceste naravnost v jarek. Avtomobilisti ki so vozili mimo, so takoj nudili prvo pomoč ponesrečenemu ter poklicali rešilec. Med prevozom v bolnišnico je Pertot izdihnil.

Marko Pertot je bil zaposlen v znani mesnici v Moši, kjer so ga vsi poznali kot marljivega in vestnega delavca. Do pred enim letom je z materjo Jerico Komic, ki je zaposlena v goriški umobolnici, živel na Bukovici št. 1. Oče Andrej je zaradi mrtvočnosti v bolnišnici. Pred kratkim se je poročil in stalnoval v Koprivnem. Poleg žene Arianne zapušča tudi 6 mesecev staro hčer Isabello.

Dismo uredništvu

Kdaj bodo obrat v Škriljah preselili v industrijsko cono? Spoštovani urednik!

Prejšnji dan smo v našem časniku, v poročilu s seje občinskega sveta v Sovodnjah, brali novico, da bodo pristojni uradi v kratkem času, morda v nekaj mesecih, odobrili splošni regulacijski načrt, ki ga je odobril občinski svet. Z odobritvijo tega dokumenta bo vnešen red v uporabo prostora, tako da bo gradnja dejavnost usklajena s predpisi in da bodo tudi obrtniško - industrijske dejavnosti dobile svoj prostor. Kolikor nam je znano, predvideva sovedenjski regulacijski načrt, da se bo za potrebe sovedenjske občine razprostrala industrijska cona ob Stra-

Stavka v kartonažni tovarni LACEGO

Na skupščini delavcev kartonažne tovarne LACEGO so preučili razmere, v katerih so se znašli delavci po uvedbi skrajšanega delovnega časa, povečanju delovnih naporov in pojavu poskusov ravnateljstva, da bi ustraševalo delavce. Po poročilih sindikalistov Colleonia in Colattija ter nastopih številnih delavcev so na skupščini sklenili zaostri boj proti politiki ravnateljstva. Včeraj je bila v LACEGO prva stavka, ki se je pričela ob 10. uri in se bo zaključila danes ob 6. uri zjutraj. Vrh tega je tovarniški svet sklenil seznaniti širšo javnost z razmerami v obratu.

Prihodnjo nedeljo, 15. septembra, bo goriški letalski klub proslavil 25-letnico obstoja. Svečanosti se bodo pričele zjutraj z razstavo letalskih modelov, nakar bodo sledila tekmovanja. Letošnja razstava letalskih modelov bo druga. Prva je bila lansko leto ob priliki svetovnega prvenstva radijsko vodenih letalskih modelov.

Največja privlačnost pa bo popoldne, kjer si bo občinstvo lahko ogledalo akrobatske poletne skupine »Frece tricolori«. Na programu je sodelovanje padalcev treh sosednjih držav: Italije, Avstrije in Jugoslavije.

Na slovenskih šolah so se zaključili popravni izpiti

Na slovenskih višjih šolah, gimnazijah - licejih »Primož Trubar«, učiteljsku »Simon Gregorčič«, trgovski šoli in na nižji srednji šoli »Ivan Trnko« so se v sredo oziroma včeraj zaključili popravni izpiti. Kot smo že poročali, so se za 73 slovenskih dijakov pričeli izpiti 5. septembra, včeraj pa so na treh višjih šolah že objavili rezultate. Za nižjo srednjo šolo pa bo po vsej verjetnosti treba počakati do sobote zjutraj. Proforska komisija se je namreč sestala danes zjutraj. Pogledimo sedaj rezultate:

Gimnazija-licej »Primož Trubar«
V četrtim razredu sta opravila izpite Jordan Ferletič in Irene Princi; v petem pa Eleonora Culot in Albert Devetak. V 2. liceju je izdelal Gabriel Ferfolja.

Učiteljske »Simon Gregorčič«
V prvem razredu so izdelali Rafael Butkovič, Jasna Kompara in Marjetica Vizintin. Dva dijaka sta bila odklonjena. V drugem razredu sta izdelala Marko Jarc in Eleonora Pahor.

Trgovska šola
V prvem razredu sta izdelali Sonja Visintin in Maura Devetak. Ena dijakinja se ni prijavila izpiti.

Izleti

Slovensko planinsko društvo obvešča zainteresirane, da bo odhod avtobusa na družinski izlet 15. septembra s Travnika ob 4. uri, iz Podgore ob 4.05, iz Standreza ob 4.10 ter iz Sovodnj ob 4.15.

Slovensko planinsko društvo obvešča, da Planinska zveza Slovenije - Ljubljana vabi na slovensko odkritje plošče ob 200-letnici rojstva Valentina Staniča, ki bo v nedeljo, 15. t.m., ob 20. uri na Staničevi koči pod Triglavom.

Razna obvestila

Pokrajinski protijetični konzorcij potrebuje radiološkega tehnika. Kdor je zainteresiran in ima potrebne kvalifikacije, naj napravi prošnjo na kolkovanem papirju za 700 lir naslovljeno na tajništvo konzorcija v Gorici, Korzo Italija 55 (pokrajinska palača). Prošnje je treba poslati do 30. septembra.

POGOVOR S TURISTIČNIM DELAVCEM V KAMNIKU, KLAVČEM IZ PODGORE

Na prazniku narodnih noš v Kamniku pričakujejo večjo udeležbo zamejcev

Letos sta nastopili skupini iz Železne Kaple in iz Trsta - Pričakujejo tudi skupine iz Goriške - Nastop 25 skupin - Rezijanov ni bilo

V Kamniku se je zaključil praznik narodnih noš, ki ga prireja turistično društvo tega zanimivega mesteca pod Kamniškimi alpami. Njegov pobudnik je rojak iz Podgore, Klavčič, ki se je kmalu po prvi svetovni vojni izselil iz svoje rojstne vasi, vendar je še ohranil vezi z njo in se je rad spominjal. Čeprav je imel polne roke dela, da se je tako obsežna prireditev z udeležbo 75 skupin v redu odvijala, se je rad zdržal s skupino Goričanov ter izrazil željo, da bi zamejske folklorne skupine v večjem številu in obsegu kot doslej sodelovale na njihovi prireditvi. Letos, denimo, sta nastopili dve zamejski skupini, ena iz Trsta, druga pa iz Železne Kaple na Koroskem. Klavčič pričakuje, da se bo

prihodnje leto udeležila prireditev v Kamniku zlasti kakšna skupina iz Goriške, morda iz Sovodnj, iz Števerjana ali iz drugih vasi, kjer se lahko pohvalijo s kakšno izvirno skupino narodnih noš ali s kakšno drugo folklorno značilnostjo. Lansko leto so na prireditvi sodelovali Rezijani s svojimi narodnimi nošami in plesi ob spremeljanih tipičnih glasbil, vendar so letos njihovo udeležbo pogrešali, ker se vabilo, ki so jim ga poslali, niso odzvali.

Spreved narodnih noš in skupin, ki gojijo tovrstno tradicijo, je privabil v Kamnik veliko množico, ki je napravila gost spalir vzdolž vseh glavnih poti, kjer se je vil sprevod, tja do trga prijateljstva, na katerem je bila osrednja prireditev. Zelo zanimiv je bil nastop pihalnih orkestror, zlasti tistega iz Vevč pri Ljubljani, ki je uprizoril pravi spektakel in požel za svojo izvajanja prisrčen aplavz. Zamejski skupini iz Trsta in iz Železne kaplje je občinstvo toplo pozdravilo, lo ter s tem dokazalo, kako živo matični narod utripa z nami. Če nam povzamemo Klavčičeve misli, potem si turistični delavci v Kamniku, ki prireajo praznik narodnih noš, želijo imeti v gosteh zamejske skupine ter je zato predvsem potrebno dobiti z njimi stik in se dogovoriti, kakšne so naše možnosti za sodelovanje na tej prireditvi, ki hoče obvarovati pred pozabo narodno in ljudsko dediščino.

Ob tem naj omenimo še to, da je kraj za to priložnost primerno ugašen na narodno tematiko in da skorajda ni izlobože v mestnem sredisku, ki ne bi razstavila kakšnega kosa iz zakladnice našega narodnega antikvarijata. Kot posebno zanimivost pa naj omenimo razstavo malih živali, ki je letos doživela sedmo izvedbo. Na njej si je mogoče ogledati številne primerke kunccev, golobov, mačk itd.

Praznika v Kamniku, ki je trajal več dni, se je udeležilo večje število Goričanov, ki so se vrnili z najboljšimi vtisi in željami, da se prihodnje leto vrnejo v ta kraj, ki je gostoljuben in od koder se nudi tako lepi izleti v Kamniško Bistrico in v druge predele tega, za marsikatero zamejca malo poznane kottička slovenske zemlje.

PS: Medtem ko razumemo prizade in smo prepričani, da bo z odobritvijo regulacijskega načrta zadeva o preselitvi obrata postala aktualna, opozarjamo še na druge pomanjkateljnosti, ki jih ne bi podrobno navajali, ko se z rotomom, ki ima različne izvirne, kali mir zlasti v času, ko ga občani najbolj potrebujejo. Pri tem ne mislimo na Sovodnje, ampak tudi na druge kraje, kjer se skozni takšne primere kaže pomanjkateljnost obzira in spoštovanja do bližnjega.

Šolske vesti

Na šolskem skrbništvu imajo razbešeno prednostno lestvico profesorjev (suplento) za ljudske šole ter za suplente za glasbeno vzgojo.

Poveljevanje »črnega princa« Junia Valeria Borgheseja

Goriški fašisti so hoteli doti svoj izvorni prispevek ob smrti Junia Valeria Borgheseja, »črnega princa«, ki je zaradi neuspešnega državnega udara zbežal iz Italije in si poiskal zavetišče v inozemstvu. Na svojem stenskem časopisu na Korzu, kjer je vsem ljudem na oči, so objavili časopisne izrezke in slike, s katerimi naj bi počastili spomin človeka, ki se je spajdalil z nacijami, izdal italijanski narod in njegovi boj za svobodo ter ga hotel spet zaslužiti z državnim udarom.

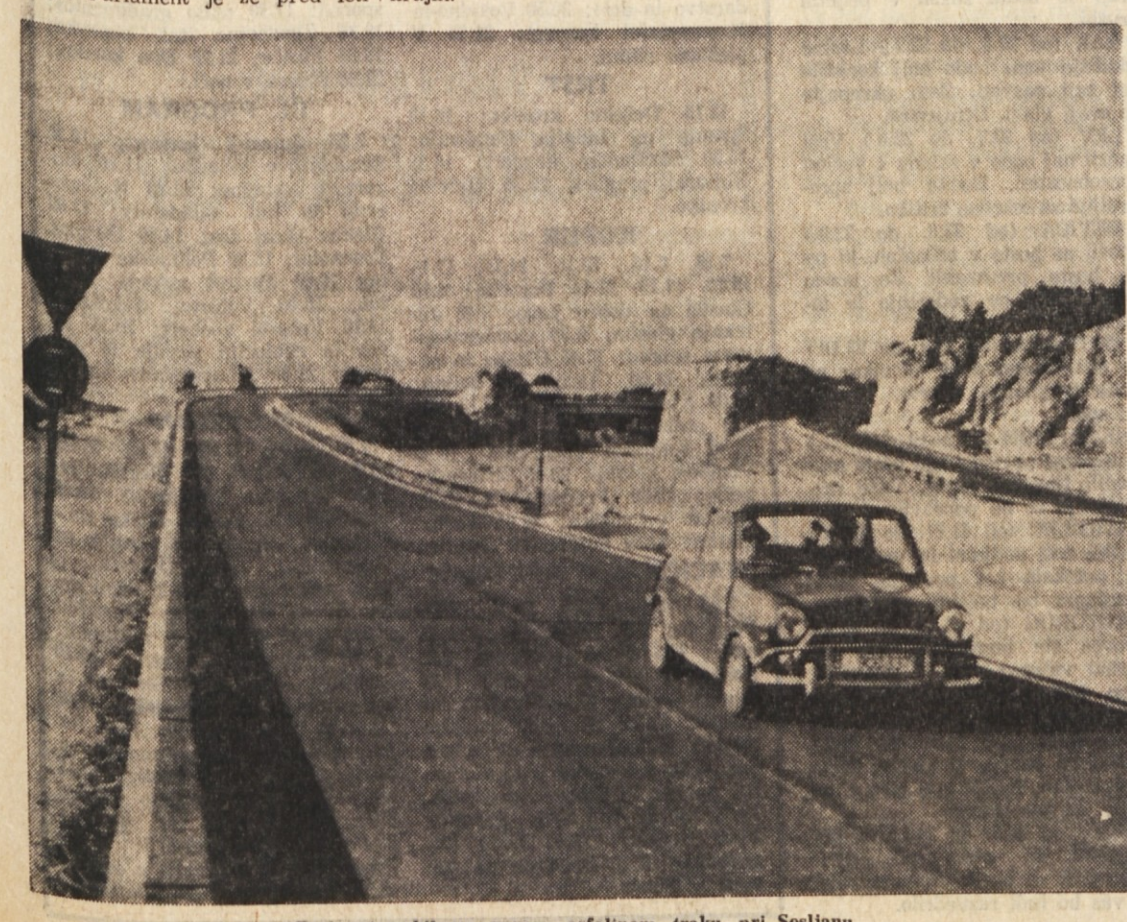
Goriški misivci se tega svojega miselnega voditelja spominjajo zlasti kot človeka, ki je v naših krajih operiral z zloglasnimi bataljoni »Decima MAS«, za namenom, kakor piše na oglasni deski, »da bi zajel podhvalno Slovanov«.

Kako je izgledal njihov poskus »zajeziti prodor Slovanov«, goriški fašisti sami pišejo na oglasni deski, vendar bi jim tega niti ne bilo potrebno zapisati, ker je v spominu Goričanov, zlasti pa nekda-

njih partizanov, aktivistov in simpatizerjev Osvobodilne fronte zijo vtisnjen v spomin enkratni in do končni obrat z »Decima MAS« na Trnovem. Toda ne glede na zgodovinske dejstva, ki so in ostanejo nespremenjena, je vendarle zaskrbljujoča drznost, s katero goriška MSI poveljuje sodelavca nacistov in človeka, ki se je poskušal državnega udara skušati leta 1970 pritisniti v Italijo kolo zgodovine v nasprotno smer. Nad takšno očtno apološko fašizma bi se morala raz-

misлити demokratična javnost, zlasti pa službe, ki so za to pristojne, kajti pogrevanje starih mitov se v naših krajih zlasti spremeni v dejanja proti Slovincem in proti dobrasosedskim odnosom. Dvajanje vode na mlin takšnim avanturam je mogoče tudi zaradi sedanjega nestabilnega političnega položaja v Gorici in izrazito protikomunistične naravnosti krščanske demokracije, kar goriški fašisti, kakor vidimo, s pridom obračajo sebi v prid.

Prvi avtomobil na novem asfaltnem traku pri Sosljanu

